

Nytt fra Vesterlen Speidermuseum

---

7. årgang 2017

ORGAN FOR MUSEUMSVENNENE

NR. 1

OG / Veteranenes feiring av Tenkedagen – Vesterlen krets av NSF

- På vegne av Stavanger OG-3 ønsket Marta velkommen - og vi startet med flaggutfoldelse og flaggsang, - Turid hadde flagget.
- Deretter åpnet vi møtet med å lese en gammel prolog (fra 1960 ?), skrevet til Tenkedagen av Mossa Lund (kretsleder i 1940-årene og i 1946-1947).
- Tradisjonen tro fortsatte vi møtet med å synge «Da jeg fylte mitt ellefte år...».
- *Så ble symbolet for jentenes verdensmerke satt sammen og den nye speiderloven ble lest opp. (Marta og Turid)*
- Sang: "Når jeg skal hånden rekke", - deretter løftefornyelse ved Sissel - og opplesing av Tenkedagsbønnen..
- Som alltid ble det servert boller med krem og varm sjokolade, - det var Svanhild og Olaug som sto for dette lekre måltidet !
- Før vi samlet inn Tenkedags-pengene leste Else Karin opp «Hilsen til Tenkedagen» fra landssjefen - og deretter sang vi «Speidersaken samler oss og gir...» - Det kom inn kr 1310,- som blir overført til Tenkedagsfondet. Det internasjonale Tenkedagsfondet ble opprettet i 1933.

- Bell sto som vanlig for et festlig innslag, - denne gang utdeling av kort med stjerner og hjerter på, og fint innpakkede premier for de som hadde den rette kombinasjonen av hjerter og stjerner på kortene sine !
- Vi var så heldige at Heidi (leder av Furunes-komiteen) hadde tatt seg tid til å komme, hun fortalte om innvielsen av toalettene på Furuneset og ellers om planer fremover for stedet, - samtidig viste hun lysbilder fra det som hadde skjedd i vinter.
- Else Karin orienterte om kretstinget den 7. mars, - og om OG-turen til Furuneset den 26.april, samt om OG-årsmøtet på Nærbø den 31. mai.
- Avslutning med sammenrulling av flagget, flaggsangen, kjedesangen og speiderbønnen.

Hilsen Martha Eliassen, Stavanger OG-3

Ooooooooo

Slik ble Tenkedagen til—for 90 år siden

22. februar er det Tenkedagen. En av speidernes internasjonale dager, tradisjonelt feiret av jentespeidere verden over. I år er det 90 år siden man vedtok å feire Tenkedagen.

Tenkedagen ble innstiftet i 1926—på den fjerde verdenskonferansen for jentespeidere. Konferansen bestemte at det skulle være en spesiell dag da jentespeidere verden over skulle tenke på hverandre og gi en oppmuntring til speidersøstre verden over. En parallell til guttespeidernes St. Georgsdag.

Delegatene på konferansen valgte 22. februar som datoen. Dette var fordi datoen var fødselsdagen til speiderbevegelsens grunnlegger Robert Baden-Powell, og til hans kone Olave Baden-Powell som da var World Chief Guide—verdensspeidersjef for jentene.

Tenkedagsfondet kommer til

I 1932 ble den syvende verdenkonferansen for jentespeiderne holdt i Polen.

Da var det en belgisk delegat som foreslo at man skulle gi en presang på tenkedagen—fordi det jo var fødselsdagen til Baden-Powells. Presangen skulle være frivillig, og den skulle være liten—slik at alle som ville hadde råd. Dermed kom tradisjonen med å donere en “penny” til det som skulle bli Tenkedagsfondet.

Brev fra Olave Baden-Powell

Olave Baden-Powell omtalte gaven i et brev til jentespeidere verden over for å spørre om de ikke ville være med å gi en liten gave. I brevet—som var det første hun skrev til alle speiderpiker verden over—skriver hun blant annet:

«Ville det ikke i år være fint å kunne gi en ting—i tillegg til våre tanker—som kan være med å utvikle vår bevegelse som vokser sakte år for år, og som vi ønsker at skal vokse seg større.»

Tenkedagsfondet lever i beste velgående, og nå kan du for eksempel [donere på nett](#)

I 1999 ble det internasjonale aspektet ved Tenkedagen forsterket, da det offisielle navnet ble endret fra «Thinking Day» til «World Thinking Day».

22.februar var det 160 år siden Baden Powell ble født og 1. august blir det 110 år siden verdens første speiderleir på Brownsea Island.

WAGGGS 100 ÅR!

I år feirer også jentespeiding 100 år. Les mer om feiringen på WAGGGS sine sider

00000000

Minneord om Helga Sirevåg Halvorsen.

Den 4 februar fikk vi den triste melding at Helga var sovnet inn etter 10 måneders sykdom.

Helga var den første speidervenninne jeg, Esther, fikk i Stavanger da jeg i 1965 kom til Norge. Hun var speiderleder i 8. KFUK tropp i Bethel på Løkkeveien.

Gjennom dansk KFUK speiderforbund hadde jeg ønsket å bli kontaktet av speidere i Stavanger våren 1965. Kort tid etter jeg var kommet hertil stod der plutselig en speiderpatrulje og ringte på min dør. De ønsket meg velkommen til Stavanger og ville invitere meg til en kveld i deres tropp. Før tropps møtet ville de være guider og vise meg rundt i Stavanger. Etter en fantastisk flott runde i byen ble jeg med til tropps møtet hvor Helga og de øvrige speidere bød meg velkommen til Stavanger og til å være med i deres tropp. Som gave fikk jeg et hefte

over alt vi hadde sett på vår byvandring. Ingen andre enn Helga kunne gi sine speidere mot og trygghet til å gå med tilbud til en fremmed.

Det ble mange fine speider år i 8. tropp, før jeg som speiderleder ble med mine egne gutter, da som leder i 2. Stvg tropp av NSF. En gang speider, alltid speider, passet på Helga. Fra å være aktiv speiderleder i Bethel og Kampen menighet ble hun senere leder for KFUK speidernes senior speiding som har navnet: En gang alltid ---

2008 kom hun til Speidermuseet og spurte om vi hadde noen oppgaver hun kunne være med å løse. Og gjett om vi hadde!! Helga hadde stor speider kunnskap og ble en uvurderlig medarbeider på Speidermuseet. Hun hadde data kunnskap fra tidligere arbeid og ble vår faste person ved datamaskinen. Det er mange sider i databasen som Helga ble mester for. Da hun ble syk var der alltid en meget tom plass som møtte oss. Ofte hørte vi uttrykket over et problem: Nå skulle Helga ha vert her!

Vi og hennes speidervenner og hennes familie sitter igjen med mange gode minner om Helga. Vi vil her lyse fred over hennes minne - Alltid Bered.
Esther.

Første Kvartalsrapport 2017.

Vi startet opp 12. januar med et planleggingsmøte over oppgaver for 2017. Hele dugnadsgruppen møtte og vi hadde en god start på det nye årets oppgaver.

En av planene for kommende vår var å få opp informasjon om Jamboree, Hva er en Jamboree? Hvem arrangerer den? hvor mange har det vært og hvor? Denne oppgave-ven er nå fullført og vi kan enkelt vise alt og forklare besøkende speidergrupper historikk om Jamboree. Hver enkelt leir har årstall, antall deltakere og en ledetråd til stedet for leiren på

verdenskartet. Ordet Jamboree er av indiansk opprinnelse og betyr: «et fredelig møte mellom likesinnede».

I februar og mars har vi hatt besøk av 8 speidergrupper med til sammen 152 speidere og ledere. Gruppene kommer fra begge forbundene, KFUK-KFUM og NSF. Alle grupper kan på kretsens hjemmesider se hvilke tilbud speidermuseet kan tilby. Der ligger faste skjemaer for påmelding og det fungerer veldig bra.

Med skriftlige påmeldinger er det enkelt å ha oversikt over grupper som ønsker å besøke museet og vi kan bedre administrere tid og personer til oppgavene.

Speidermerkene som vi i fjord satte opp i system er nå registrert. Der ble 900 forskjellige merker. Mange er meget gamle og så spesielle at de nesten kan betegnes som klenodier. Merker datert tilbake til år 1922 og 1929 er spesiell kjekke å ha i samlingen.

Det gledelige for oss er at vi midlertidig har kunnet ønske Lisbeth Hegreberg velkommen til museet. Lisbeth hjelper oss med dataregistrering en tid framover. Dataregistrering er viktig og vi har mye å ta av.

Det daglige dugnadsarbeid går med registrering og katalogisering, dette arbeid blir aldri ferdig, «heldigvis». Dertil kommer oppdateringer av utstillingene i museet. Vi må også forsøke å få klargjort mer materiell og informasjon for eksterne utstillinger. Arbeidet med oversikten over guttespeider tropper fra 1911 og frem til 1978 står for tiden på stedet hvil. Dugnadsgruppen har dette kvartal utfør 663 timers speider-arbeid. For tiden består gruppen av 14 ivrige speidervenner.

Nå nærmer påske ferien seg og vi stiller klokken om til sommertid. Vi i museet vil ønske alle museumsvennene en God Påske, vi håper været blir så fin at vi kan få hilse sommerfuglen velkommen tilbake

Hva et leirhefte og en leirbålkappe kunne fortelle.

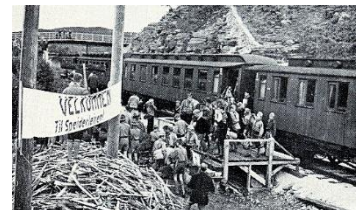
Merkene på denne kappen forteller om speiderleirer, turer og speideraktiviteter gjennom mange år, det viser alle merkene. I tillegg forteller kappen at speiderne, i denne tropp, brukte en gammel norsk skikk med merking av private eiendeler, BUMERKE. Det grønne merket øverst på kappen er Bumerket til denne speideren. Nederst ser vi at leirbålkappen bl.a. har vert med på leir i Bodø. Dette oppdaget en årvåken speider som deltok på en omvisning på museet. Han skulle i år være med på NSF's landsleir i Bodø til sommeren. Da kunne vi fortelle at det var andre gang der ble arrangert en speider-landsleir nettopp der.

I 1940 forberedte Norsk Speidergutt Forbund sin første landsleir i Nord Norge, men krigen kom og satte en stopper for denne leiren.

Først i 1964 kom den etterlengtede leiren i den nordligste landsdel, nemlig Bodø, denne leiren ble den 12. landsleir, fra 6. – 12. august, som NSGF arrangerte. Forbundsstyret beregnet deltakerantallet til 4 - 5000 men da påmeldingen gikk ut var over 7000 deltakere på meldt. I forordene til leirheftet skriver daværende landssjef, Bernhard Muller, at leiren både blir den største leir og ikke minst den første og største speiderleir nord for Polarsirkelen, så dette år satte speiderbevegelsen en verdens-rekord.

Leir kontingenten var kr 90,00 dertil kom reiseutgifter. De fleste kom med tog til landsleirens private jernbanestasjon. På toget ble der delt ut oppgaver som speiderne skulle løse underveis. Dette for å korte ned den lange reisetiden. Oppgavene ble levert inn til togføreren på bestemte stasjoner. Der ble kåret vinnere av oppgavene, disse fikk tildelt premier ved leirbålet i leiren. Andre speider tropper kom med kystruten. Ingen med fly.

Fra

Vesterlen krets deltok 144 speidere fra: 1. Bryne, 1. Hetland, 1. Jørpeland, 1. Sandnes, 2 Sandnes Sjø, 5. Sandnes, 6. Sandnes FA, 1. Sola, 2. Stavanger, 6. Stavanger, 7. Stavanger, 11. Stavanger, 12. Stavanger, 23. Stavanger.

Særpreget eller tema for leiren var tidens Romfarts eventyr. Alle underleirer hadde navn fra romskip eller planeter i verdensrommet: Mercury – Gemini – Apollo – Vodstok

m.fl. Som forhåndsoppgave skulle hver speider lage sin egen romfarts hjelm. Materiell dertil måtte ikke overstige kr 1,- pr speider.

I år, 2017, er der igjen landsleir nord for Polarsirkelen, i Bodø. Nå er det 53 år siden den første Landsleiren fant sted i «de lyse netters land». Vi vil i kommende museumsaviser følge med i nye- og mimre om eldre leiraktiviteter. En av forhåndsoppgavene til kommende leir er at alle speidere/ledere skal sy sine egne mørke «sovebriller». Det skulle hjelpe til at der blir LITT tid og mørke til å sove på kommende leir. Kommende leir går av stabelen 1. - 8. juli. De fleste speider grupper vil antakelig bruke fly som transportmiddel.

Leirkontigenten er kr: 2.600,- En økning på 30 ganger over 53 år. I tillegg kommer reiseutgifter. Vi ønsker alle speiderne en ny fantastisk landsleir nord for polarsirkelen.

Årsrapport 2016 for Vesterlen Speidermuseum.

Den ukentlige dugnadsdagen, torsdager kl 10 til 16, har blitt fulgt opp i 2016. I tillegg en ekstra ukentlig dag i januar/februar, til innsats av registrering og lokalisering.

I 2016 er flere av museets utstillinger fornyet og forbedret. Oversikt over speider-blader innen NSF og NSPF er ferdig. Likeså oversikten over alle NSPF tropper i vårt distrikt. Speidermerker mottatt gjennom 10 år er satt opp i register, skal nå føres inn i databasen. En album med bilder over museets aktiviteter fra oppstart er nesten ferdig.

I 2016 har vi utarbeidet et nytt tilbud til speidergrupper. Det blir lagt ut på kretsens hjemmesider januar 2017.

Av eksterne utstillinger har vi hatt et utendørs i Mosvannsparken i forbindelse med turistforeningens generasjons løp i september.

Sommeren 2016 hadde museet besøk av speiderinteresserte fra England, Færøyene og Brasil. Flere speidergrupper har besøkt museet i løpet av året. Ved opptelling har ca 560 personer gjestet museet.

I 2016 hadde vi ingen delegater på nordisk speidermuseers samlinger. I 2017 er der Nordisk museumskongress i Finland og der bør vi ha med delegater.

Sommerturen for dugnadsgruppen gikk i år til Fjøløy og besøk i Gudruns ferie paradis. Før jul treffet for museumsvener samlet igjen mange glade speidervenner til noen hyggelige timer på museet.

Dugnadstimene for 2016 er 2.200 timer utført av 13 speidervenner. En stor takk til den glade og ivrige flokken.

Stavanger 10.1.2017

Egil Bjelland.

STØTTE TIL MUSEETS ARBEID:

Andelsbrev kan kjøpes ved å betale inn ønsket beløp på konto 3201.30.18625. Merk innbetalingen med navn og adresse, da får dere andelsbevis på beløpet i posten. Andelsbevis kan også kjøpes på museet ved besøk der.

Vi selger andelsbevis pålydende

Kr. 50,- kr. 100,- kr. 500,- kr. 1000,- og fritt beløp

MUSEUMSBESØK:

Musèet er åpent torsdager fra kl. 1000 til kl. 1600. **Velkommen!**

Inngangsbillett: Barn kr. 10,- Voksne: kr. 20,-

KONTAKTER TIL MUSEET:

Egil Bjelland	tlf. 51 55 35 01	mobil: 920 64 909
Esther Bjelland	mobil: 920 28 706	egiland11@hotmail.com
Anne Brit Egeland	mobil: 930 91 776	anne.b.egeland@hotmail.no
NSF kretskontor	mobil: 950 31 101	post@vesterlen.no
K/M kretskontor	mobil: 940 09 491	post@rogalandspeider.no
Kretsenes websider	www.vesterlen.no	www.rogalandspeider.no